

Meervouden met onbeklemtoonde e of i

Probleemomschrijving

Bij het schrijven van meervouden met onbeklemtoonde e wordt een beroep gedaan op:

- het bepalen van de spellingmoeilijkheid die in het woord voorkomt;
- het hebben van kennis over de vorming van de meervouden;
- het weten dat na een onbeklemtoonde e er geen sprake is van verdubbeling van de medeklinker;
- het opschrijven van het woord;
- het controleren of het woord goed is geschreven.

Bij de aanpak kan sprake zijn van een regelgerichte benadering, waarbij het kind weet dat achter de basisvorm van het woord de meervoudsuitgang en komt. Hierbij mag de regel voor verdubbeling van de medeklinker na een korte klank niet worden toegepast. Eventueel kunnen deze woorden worden ingeprent.

Er kunnen fouten ontstaan doordat:

- de woordvorming niet goed geschiedt. Het kind voegt een verkeerde uitgang aan het basiswoord toe;
- het kind er van uitgaat dat er sprake is van een korte klank, waarna een verdubbeling van de medeklinker volgt;
- de stomme e aan het eind van het woord als zodanig geschreven wordt;
- de slot-n aan het eind van het woord wordt weggelaten doordat deze niet wordt gehoord.

Doel

De kinderen kunnen meervouden met onbeklemtoonde e of i correct schrijven.

Doelgroep

Alle kinderen

Woorden

leeuweriken: aardappelen, bangeriken, dommeriken, dreumesen, engelen, haviken, kieviten, leeuweriken, lemmeten, luieriken, monniken, middelen, perziken, slimmeriken, valseriken

Materiaal

Kopieerblad 'meervouden met onbeklemtoonde e of i'

Introductie

U vraagt aan de kinderen of zij weten hoe een leeuwerik eruit ziet. Eventueel laat u de kinderen op internet, een encyclopedie of een vogelboek opzoeken hoe zo'n vogel eruit ziet, wat hij eet, waar hij leeft, enz. Dan schrijft u het woord leeuwerik op het bord en vraagt u aan de kinderen om er meervoud van te maken. Welke meervoudsuitgang komt er achter de basisvorm? (-en.) Laat de kinderen het meervoud in klankgroepen verdelen en geef aan dat bij deze woorden er geen sprake is van verdubbeling van de medeklinker. Je hoort een korte klank aan het eind van de klankgroep, maar er is geen sprake van twee dezelfde medeklinkers.

Instructie en oefening

U zegt een basiswoord tegen de kinderen, bijvoorbeeld kievit. De kinderen maken er een meervoud van (kieviten) en schrijven dit woord naast het basiswoord. Het meervoud eindigt op en. De slot-n wordt hierbij niet uitgesproken en e klinkt als u. In het meervoud komt -en achter het enkelvoud. Wijs de kinderen ook op de korte klank aan het eind van de klankgroep. Bij deze woorden is echter geen sprake van de verdubbeling van de medeklinker. Daarna biedt u de volgende woorden aan: aardappel, bangerik, dommerik, dreumes, engel en havik. De kinderen geven steeds aan wat de meervoudsuitgang is en hoe deze geschreven wordt. Ook geven zij aan dat er sprake is van

een korte klank, maar dat bij deze woorden de medeklinker niet verdubbeld mag worden.

Verlengde instructie

U schrijft steeds een van de woorden leeuweriken, luieriken, monniken, middelen, perziken, slimmeriken, valseriken op het bord. U vraagt de kinderen om aan te geven waarop deze woorden eindigen. Is het woord enkelvoud of meervoud? Welke uitgang gaat er van het woord af als je er enkelvoud van maakt? Onderstreep de korte klank aan het eind van de klankgroep. Wat gebeurt er meestal na een korte klank? (twee dezelfde medeklinkers). Dit is echter niet het geval bij de woorden van deze categorie, omdat deze woorden daarop een uitzondering vormen. Meestal is er sprake van een stomme e, waarbij geen verdubbeling van de medeklinker mag plaatsvinden.

Verwerking

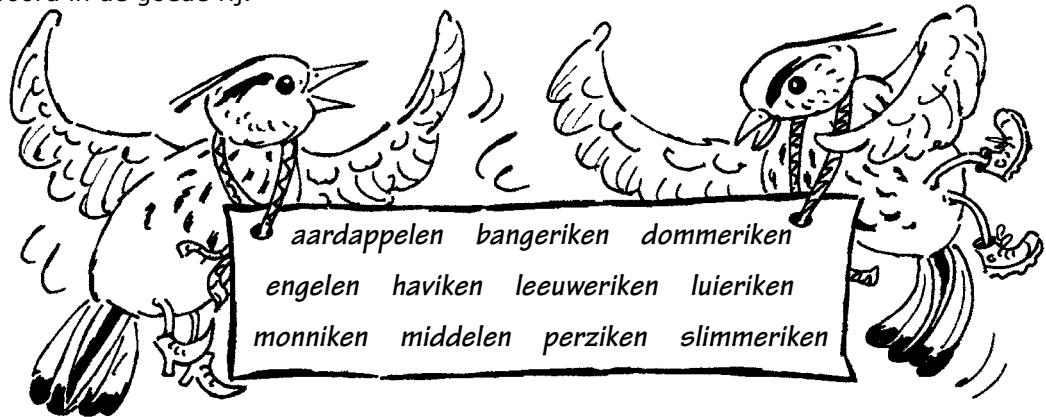
Bij oefening 1 schrijven de kinderen de woorden in de goede rij: woorden die eindigen op -iken of woorden die eindigen op -elen. Oefening 2: De lettergrepen van elk woord staan door elkaar. De kinderen zoeken de juiste volgorde van de lettergrepen en schrijven het woord op. Bij oefening 3 schrijven de kinderen van elk woord het meervoud op.

Reflectie

Kunnen de kinderen uitleggen en verwoorden wat het verschil is tussen enkelvoud en meervoud? Kunnen zij verwoorden wat er achter het enkelvoud van het woord komt als je er meer van maakt? Waarom mag je bij deze woorden de regel voor de verdubbeling van de medeklinker niet toepassen?

leeuweriken

1 Schrijf elk woord in de goede rij.

woorden die eindigen op iken

woorden die eindigen op elen

2 De lettergrepen staan door elkaar. Schrijf het woord op.

vi-ten-kie

ken-vi-ha

len-en-ge

ken-val-se-ri

mid-len-de

len-aard-pel-ap

per-ken-zi

me-dreu-sen

ri-ken-dom-me

mon-ken-ni

ri-me-slim-ken

ban-ge-ken-ri

3 Schrijf van elk woord het meervoud op.

kievit

leeuwerik

havik

luierik

engel

monnik

dreumes

middel

dommerik

perzik

bangerik

slimmerik

aardappel

valserik

Klaar?

Teken een cirkel. Schrijf in de cirkel de uitgang -iken. Schrijf het eerste deel van elk woord met -iken buiten de cirkel.